

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 32.

Lýsingaprisur fyri þetta tegund: 30 øyr, á forstúni, 20 øyr, á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tirsdag hin 11. august 1931.

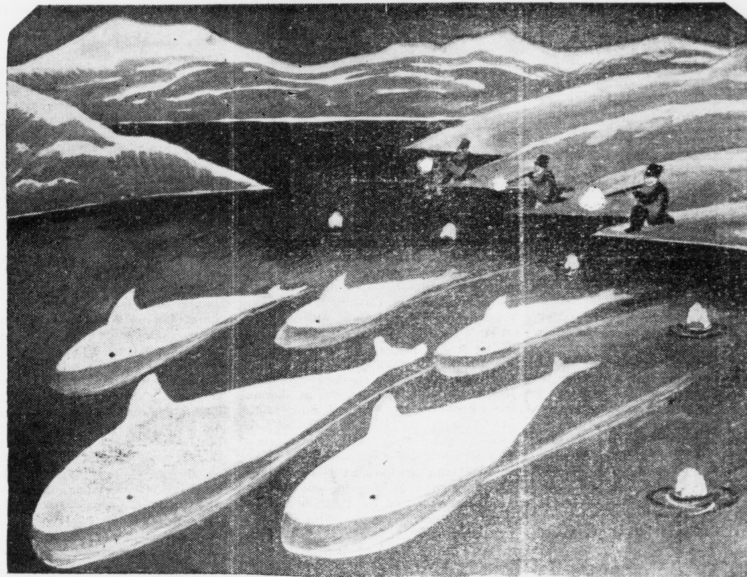
Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

5. árg.

Tandlæge BREND
traffes 11-5. Telf. 114.

HVALFANGST VED UPERNIVIK

DIGTEREN ANDREAS LUND-DROSVAD, DER NU PAA GRØNLAND LEDER FANGSTEN AF HVIDHVALER, FORTÆLLER:

OFTA leypa troll í orðum, sigur gamalt føroyskt orðatak, og tær seinastu hend-ingar, ella hin seinasta hending-in, í føroyskum og donskum politikki dregur fólk til at hugsa um hesi gomlu sannleiksorð.

Løgtingið — ella rættari Føroyar — hevur fyrri rúnum 8 døgum síðani fingið skrivligt tilboð frá ríkisstjórnini, hvar-effir atlanin er at fáa Løgtings-ins — Føroya — fíggjarligu viðurskiptir í eitt fast, regluliga skrásett lag.

Mong vilja halda — og ikki er at ivast í, at tað er nakað í tí — at hetta tilboðið stendur í sambandi við Jóannes Paturss-sons snarferð til Danmarkar fyrst í juli mánaði í ár. Og tá ið vit vita, hvussu hendinga friðaliga og hulisliga ið umboðs-maðurin fór av landi, og hvussu tigandi hann hevur verið um Keypmannahavnar-ferðina, síð-aní hann kom aftur, so kann ein illa ivast um, at her er eitthvørt samband til staðar.

Hetta er á ódram sínni, at tilboð hava verið frammi, har ríkisstýrið hevur peikað á ella skraselt eina ætlan um Føroya fíggjarligu viðurskiptir. Hin fyrri ferðin var í 1906, tá var núver-andi umboðsmaður fólkatings-maður, og eingin var tá heldur blindur fyri, at hann hevði haft ein finger uppi í leikinum. — Sum vit øll vita, misti fólk-tingsmaðurin sítt umboð uppá «tilboðið» —, og sambandsflok-kurin arvaði tað og hevur rátt í mest alla tíð síðani.

Nú er Jóannes Patursson av lagnu og tilviljun aftur limur í danska ríkisdegi —, og tað frætt-ist seinasta vetur um nakrar ráðagerðir, ið fóru fram millum hann og ríkisráðharran danska.

Er brevið av 28. juli í ár frá dómsmálaráðnum eitt úrslit av ráðagerðum seinasta vetur mill-um umboðsmannin og ríkisráð-harran, og er tilboðið góðkent av umboðsmanninum á hansara Danmarkar-ferð í juli í ár?

Her er mangur Føroyingur forvitin um at frætta; — men sjálvt um «tilboðið» er góðkent av umboðsmanninum, so vant-ar kortini hitt almenna góðkenn-ils frá Føroya fólk.

DET er í det tidlige Gry, en svaag Lysning inde over Østlandet her-buder Dagens Komme, men endnu hæser Stjernerne fankende over vore Hoveder, og Bopladsens Hytter ligger med slukkede Vinduer. Vi er tærnet på paa Baadene og har faaet Blaaehampene tændt, men det tager Tid at faa Cyklindrenes lakoble Hoveder opvarmet til Rødgled, og det søvndrukne Mandskab skutter sig kuld-ekært og traver lid og did over Lugen for at faa lidt Varme i Kroppen.

Megen overflødig Smæk er der ikke, for nu er det 12. Dagen, vi er tærnet til paa denne Vis. Hvidhvalerne skul-de allerede have været her.

Dag, vi lever i Haabet, de maa jo komme, og da vi staaer ud af Havnen,

til Lyset gaar under — Haver saa langt et kikkerbevæbnet Øje rækker. Ogsaa nu oplever vi her hele Morgens Farveskala, til Dagen springet ud i Lid og Guld om den stigende Sol. Revlingehærrerne brister under vore Traad frem over Fjældet og sætter vio-llette Pletter op gennem Sneen, og de halvilde Slædehunde, der er sat i Land paa Øen, rejser sig sky fra Nat-telejet og ryster Sneen af de rimede Flanker, medens de misser med smalle Udvæjne mod Lunheden. Man føler Sorg over, at man ikke skal kues med Støffet ogsaa i den Kamp...

Saa bliver det op paa Dagen. Utal-lige stikker Sælterne sorte Hoveder op over Vandet og bliver langhaalede, naar de velfer mod Vinden. Men Hvid-hvaler har vi endnu ikke set, og den bideende Østenvind bringer os til evig Vapdring.

det lavtliggende Slæde, men inden længe har Udkigsmændene oppe i Ma-

Nattevagten faar en Hvidhval for sit Arbejde.

sten paany fundet Flokken, og vi styr-da, saa vi stadig er mellem den og det aabne Hav. Derved faar vi den ef-terhaanden heft ind mod Fæstlandet og driver den her Syd efter langs Stranden, nøje vaagende over at være saa tilpas langt borte, at de ansere vore Skruers Kværnen for jagende Rov-hvalers Halepisker, men samtidig maa vi passe paa ikke at gøre dem saa forskræmte, at de sætter mere Fart op, end vi selv kan bære.

DET gaar usædvanlig godt, som det i Reglen gaar, naar det gæl-der en Flok, der i lang Tid ugenet har haft Fred til at holde sig sammen Gamle hvide Hanner gaar i Spidsen og de øvrige følger efter. Nu og da er de alle neddykkede, men vi ved af Erfaring, hvor omtrent vi igen kan vente dem, og vi er da ogsaa sjældent langt borte, naar de igen bryder Væk-skrypen og sender en Skov af røg-huefængende Blæs op i Lyset. Mæd-der i Mæsten melder, at det er en af de rigtige Storflokke, men det er og-saa vi andre forlængst klare over Det maa mindst dreje sig om nogle Tusinder.

Uden Uheld har vi faaet Dyrene til at opgive deres vestlige Kurs og lede dem, som vi vilde, til vi har faaet dem

SIDEN 1926 har den unge Sjyske Lyriker Andr. Lund Drosvad ledet Grønlands Styrelses Heidhvalfangst fra Stationen »Prøven» længst mod Nord (ved Upernivik) og opnaaet udmærkede Resultater til Gavn for Befolkningen, hvis Livsvilkkaar er meget haarde i denne Egn, hvor Mørketiden varer 80 Dage. — Da Lund-Drosvad i Fjor Sommer sammen med Statsminister Stauning støv-nede mod Nord efter en Ferie herhjemme, bad vi ham ved Lejlighed sende os en Artikel om Fangstarbejdet i det yderste Thule. Denne Artikel har vi nu — 10 Maaneder efter — modtaget med første direkte Postlejlighed, og her bringer vi den.

ned inden for Øerne, men nu da vi gear om paa den østre Side af dem og igen vil dreje dem — vil hindre dem ogsaa i at komme ind i Fjorden, bagefter de at blive uregelmæssige, saa vi maa til at tage grovere Midler i Brug. Nu skæder vi pludselig Genvej for at løbe dem op og presser dem underi den snævre, saa tæt, at det ser ud som en Plet Hav spilkoger, og saa voldsom er Bevægelsen, naar de paa en Gang dykker, at vore jagende Baade i et Par Hundrede Meters Afstand vugger i den opstaaende Dønning. Nu maa vi ogsaa til at bruge Pisker — i dette Tilfælde en solid dansk Militær-riffel, som saaledes er kommet til et nyttigere Arbejde, end dens Frem-bringer vel nogen Sinde har drømt om. Hvinden naar de rappe Kugler ned paa den Side af de gamle Hanner, hvor det ikke er ønskeligt, at de skal undvige. Aldrig er det Hensigten at ramme dem, det vilde blot skabe Pa-nik og yderligere øge Farten. Nej, vi vil fremdeles blot udslikke Vejen og ved, at hvor de gamle gaar, følger de andre blindt efter.

Vi faar dem da ogsaa efter gentag-ne Undvigelsesforsøg og Kampe ned mod Øen, hvor Fangstbassinet er ind-rettet, og endnu er det kun Smaafde-linger, der er undvigene. Men nu kom-mer det egentlige, og vore Nerver bli-ver efterhaanden grebne af Jagtfeber-n. Mænden i Masten hylér sine Råb og Oplysninger ned med en Stemme, der forlængst er blevet hæs i Striden mod Vinden. Motorpasseren og Ila-stigheden nok en Kende, og Skytten og Rorsmanden skændes ubehersket om Styringen og om, hvorledes den og den af mine Haandbevægelser skal forstaaes. Tilskyndende er de mest oplagt til at vælte hinanden over Bord, men jeg kender dem og blander mig ikke i det, blot Baaden gaar, som jeg vil.

Krybende ganske tæt langs Land holder vi Dyrene oppe. Nu har vi naaet nogle Sker, som de i Reglen kvier sig ved at passere, da Bunden her er nær Overfladen, og her dyk-ker de da ogsaa. Saa meget det end pner os, maa vi derfor vente, til vi igen har set dem oppe. Og virkelig har de efter drejet under Vandet! Paany maa vi en Vending tilbage, og paany smelder Riffelen. Denne Gang gaar det.

SNAERT dukker Bopladsens Huse frem. Op paa Fjældet ved det hvide Skolekapel er alt, hvad der kan

Artiklens Forfatter, Lyrikeren, der blev Hvalfanger i det yderste Thule.

er Jagtinstinket atter vaagnet. Øjne-ne søger langsejnet ud over det mørke Vand.

Paa Toppen af en lille Ø et Stykke Nord i har vi rejst en Læmur. Der gør vi Landgang, og derfra afsøger vi Dag efter Dag — fra Lyset kommer

Op glider da Signalet langs den glanke Mast, at de hjemme ved Bo-pladsen kan gøre rede til Fangst, og snasnart vi er blevet klar over Dyre-nes Fart og Vandreretning, border vi Motorbaadene og gaar ud.

Til en Begyndelse ser vi intet fra